

ФЕ ОСЛОМЕЈ

Изработува: Сектор за развој и инвестиции

Скопје, 2019

ВОВЕД

Проектот е дел од стратегијата на „АД Електрани на Северна Македонија“ (ЕСМ) за менување на начинот на производството на електрична енергија односно зголемено искористување на обновливите извори на енергија на сметка на фосилните горива. Производство од обновливи енергетски извори ќе овозможи чиста енергија и за државата и за регионот. Спроведувањето на проектот ќе ја зголеми инсталираната моќност на производствените објекти на ЕСМ за 10 MW и производство на електрична енергија за дополнителни 15 GWh.

КУС ОПИС НА ПРОЕКТОТ

Фотонапонската електрана „Осломеј“ ќе се гради на јаловиштето во рамките на некогашниот рудник за јаглен што ќе овозможи корисна повторна употреба на моментално неискористената индустриска земја. Фотоволтаичната електрана ќе се гради на веќе постоечкиот рудник во околината на РЕК „Осломеј“, на 15 хектари земјиште. Предвидено е земјиштето да се рекултивира со нова фотоволтаична електрана, што ќе произведува чиста енергија од обновливи извори. Овој проект е почеток на имплементацијата на една позитивна иницијатива со која значително ќе се зголеми производството на електрична енергија од обновливи извори, особено од сонцето. Во согласност со Законот за животна средина, изработен е Елаборат за оцена на влијанието врз животната средина, којшто е одобрен од Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП), и во таа насока во март 2019 објавен е тендер за ангажирање изведувач според принципот „клуч на рака“.

АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОЕКТОТ

Со објавување на меѓународниот тендер за изградба на фотоволтаична електрана со инсталирана моќност од 10 MW во рамките на термоелектраната „Осломеј“ - Кичево, започна новата инвестициска фаза за зголемување на производството на електрична енергија од обновливи извори на енергија на АД ЕСМ.

Проектот е со вкупна проценета вредност од 8,7 милиони евра и е финансиран од АД ЕСМ со помош на поволен заем од Европската банка за обнова и развој во висина од 5,9 милиони евра. Фотонапонската електрана ќе биде проектирана и изградена од најкомпетентниот понудувач, во согласност со највисоките европски и светски стандарди. Предвиденото време на изградба на електраната е 10 месеци.

Потребната површина за ФЕ, со инсталирана моќност од 10 MW, изнесува околу 20 ha, во зависност од технологијата и изборот на ФЕ. Дел од веќе искористените површини од земјиштето во сопственост на РЕК „Осломеј“ ќе бидат пренаменети за изградба на фотонапонската електрана.

За избор на локација за ФЕ е направен детален увид на сите потенцијални локации при што се земени предвид сите аспекти како на пр: можност за приклучување на електроенергетска мрежа, состојба на терен, можност за рекултивација на земјиштето, геологија, и слично.

Како еден од најважните параметри за изградба и имплементација на ФЕЦ е факторот на производство (*CapacityFactor*), преку кој се предвидува производството на електрична енергија на ФЕЦ. Во текот на годината овој фактор е променлив, а највисок е во летните месеци и изнесува околу 23% односно 24%. Годишниот просечен фактор е исто така променлив за различни години, меѓутоа за дефинираната локација се движи од 15% до 17%.

ТЕХНИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОЕКТОТ

Главните технички параметри за ФЕ Осломеј се дадени во долната табела:

Потребна површина	ска 19 ha
Инсталирана АС моќност	10 MW
DC/AC сооднос	1.16
Број на панели	33600
Број на инвертери	4x2500 kVA
Напонско ниво	110/35 kV

ОЧЕКУВАНИ ЕФЕКТИ

Со реализацијата и затворањето на целокупната инвестиција на проектот се зајакнува инвестицискиот циклус во РСМ, а се очекува да се постигнат следните придобивки:

1. **Се зголемува инсталираната моќност** на АД ЕСМ за 10 MW и годишно производство од дополнителни 15 GWh.
2. Со изградбата **ќе се зголеми уделот на обновливите извори** во производството на електрична енергија од АД ЕСМ. Република Северна Македонија има обврски кон Европска Унија за исполнување на целите за 20% производство од обновливи извори во енергетскиот биланс, цел која е поставена и поддржана од сите релевантни институции во Република Северна Македонија.
3. **Заштеди** на емисијата на CO₂ од околу 13.000 t/годишно.